

GEDRAGSCODE

Utrecht, 23 mei 2022
MN

Gedragscode Mentorschap Nederland 2022 (vervangt versie 20 december 2018)

Inleiding

Mentorschap is een wettelijke beschermingsmaatregel. Door ziekte of beperking kunnen mensen soms niet op alle momenten zelfstandig beslissen over vragen rond hun zorg en welzijn. Het is dan van grote waarde dat ze een deskundig mentor hebben die hen steunt en de tijd en aandacht geeft om te helpen beslissen. En dat niet onnodig een ander voor hen beslist. Luisteren en vertrouwen bieden aan de cliënt, meedenken en helpen beslissen waar dat kan, en alleen overnemen waar het moet. Dat is goed mentorschap.

Mentorschap is er voor zeer kwetsbare mensen. Dit maakt het belangrijk dat de mentor de taak met zorg en aandacht voor de cliënt uitoefent en zich hierover kan verantwoorden.

Deze code geeft richtlijnen voor mentoren om goed mentorschap te bieden, aansluitend op de Wet Curatele, Bewind en Mentorschap en het VN-gehandicaptenverdrag en op de visie van Mentorschap Nederland.

De code biedt de mentor een kader en biedt ondersteuning om elkaar aan te spreken als hier aanleiding voor is. De gedragscode laat aan derden zien, wat er van mentoren aangesloten bij Mentorschap Nederland, verwacht mag worden.

Houding ten opzichte van cliënten

1. De mentor respecteert de autonomie van de cliënt en laat de cliënt waar mogelijk zelf besluiten nemen of handelend optreden.

Mentorschap grijpt diep in op het privéleven van de cliënt. De mentor dringt niet verder door tot de privésfeer dan in het kader van mentorschap noodzakelijk is. De mentor waakt ervoor dat besluiten over persoonlijke aangelegenheden zoveel mogelijk door de cliënt of in gezamenlijk overleg worden genomen. Als de mentor een besluit moet nemen, omdat de cliënt daar niet meer toe in staat is, doet de mentor dit zoveel mogelijk in de geest van de cliënt. De achtergrond, de levensbeschouwing, de opvattingen en de normen en waarden van de cliënt staan bij dit besluit centraal.

2. De mentor benadert de cliënt met respect. Dit betreft omgangsvormen, taalgebruik, non-verbale uitingen, privacy, rechten en eigendommen.

De mentor houdt zich aan de afspraken met de cliënt en houdt zich daarbij aan behoorlijke omgangsvormen, zonder agressie, intimidatie, grof taalgebruik of seksueel getint gedrag. De mentor geeft de cliënt aan wat de grenzen zijn. Bij grensoverschrijdend gedrag van de cliënt bespreekt de mentor met de regio-ondersteuner en/of de coördinator hoe aan het mentorschap verder uitvoering gegeven kan worden.

De mentor houdt geheim wat hem gedurende de uitvoering van de taak is toevertrouwd. Dit geldt ook voor informatie waarvan de mentor het vertrouwelijke karakter moet begrijpen. De mentor vertelt niets zonder toestemming van de cliënt door aan derden. Geheimhouding is essentieel in een vertrouwensrelatie. De mentor kan slechts op grond van zeer dringende redenen en als de cliënt door zijn lichamelijke of geestelijke toestand geen toestemming tot de opheffing van de geheimhoudingsplicht kan geven, de geheimhouding doorbreken.

De mentor onthoudt zich van handel met cliënten of het accepteren van giften of nalatenschappen.

De mentor beschermt de cliënt zoveel mogelijk tegen ongewenste omgangsvormen en (financieel) misbruik door derden.

3. Je neemt het verzet van een cliënt tegen een behandeling altijd serieus. Je probeert de achtergrond van dit verzet te achterhalen (bijvoorbeeld: angst, oorlogsverleden, levensbeschouwing, (vroegere) opvattingen, normen en waarden) en op grond daarvan pas een besluit te nemen.

Bij verzet of recalcitrant gedrag van de cliënt kijkt de mentor eerst naar de achtergronden van dit gedrag en gaat niet gelijk mee in bijvoorbeeld de toediening van gecamoufleerde medicatie of vrijheid beperkende maatregelen. De mentor probeert te achterhalen waarom de cliënt zich tegen een behandeling verzet, bijvoorbeeld: angst vanwege vroegere ervaringen, levensbeschouwing, (vroegere) opvattingen, normen en waarden.

Verzet de cliënt zich bijvoorbeeld omdat een behandelbesluit ingaat tegen zijn levensopvatting, dan behartigt de mentor het belang van de cliënt door dit aan de behandelaar aan te geven en mee te denken over alternatieven. (bijvoorbeeld: geen levensreddende bloedtransfusie bij een Jehovagetuige). De mentor streeft altijd naar besluiten die het welbevinden van de cliënt vergroten. De mentor is altijd bevoegd een second opinion te vragen.

Houding ten opzichte van hulpverlenende instanties en hulp-, zorg- en dienstverleners

4. De mentor brengt duidelijk in woord en daad tot uiting dat hij optreedt voor en namens de cliënt en houdt de contacten tussen hem en de hulpverlenende instellingen en de hulpverleners zakelijk.

De mentor is de belangenbehartiger van de cliënt. In het handelen van de mentor moet zijn onafhankelijkheid van de hulpverlenende instanties tot uitdrukking komen. Vriendschappelijke relaties met hulpverlenende instanties en hulp- en dienstverleners staan hierbij in de weg, omdat dit kan leiden tot belangenverstrengeling. Daarom mag een mentor ook geen (werk)relatie hebben met een instelling die de zorg en/of ander professionele diensten verleent. Zijn bemoeienis is steeds gerelateerd aan de wettelijk

opgelegde taken en strekt niet verder dan voor een goede vervulling van deze taken nodig is.

5. De mentor benadert de instellingsmedewerkers en zorg- en dienstverleners met respect.

De mentor ziet actief toe op de zorg en ondersteuning die de cliënt aangeboden krijgt. De mentor is terughoudend met het uiten van oordelen over toegepaste behandel- en zorgmethoden, maar stelt zo nodig kritische vragen. De mentor bewaakt hierbij de belangen van de cliënt. Als hij tekortkomingen signaleert in de zorg of als er afbreuk wordt gedaan aan de positie en de rechten van zijn cliënt, is hij verplicht om namens de cliënt in of buiten rechte op te treden. Hij treedt dan op als belangenbehartiger, plaatsvervanger of vertegenwoordiger.

6. De mentor vertegenwoordigt de cliënt bij klachten over de behandeling, de zorg, de verpleging en of de begeleiding.

De mentor vertegenwoordigt of ondersteunt de cliënt bij het uiten van zijn klacht over de behandeling en/of de zorgverlening. De mentor zorgt ervoor, dat de klacht in behandeling wordt genomen. Indien nodig treedt de mentor op als vertegenwoordiger en belangenbehartiger en neemt hij verdere stappen ter bescherming van de belangen van de cliënt.

Houding ten opzichte van de familie van een cliënt

7. De mentor gedraagt zich respectvol naar familieleden van de cliënt.

De mentor mengt zich niet onnodig in de relaties tussen de cliënt en zijn familie. Als de cliënt en diens familie dit willen, betreft de mentor de familieleden bij de zorg- en behandelbesluiten en houdt hen op de hoogte van de toestand van de cliënt. Het belang en de wil van de cliënt blijft ook hierbij altijd het uitgangspunt.

Houding ten opzichte van de bewindvoerder

8. De mentor houdt rekening met de eigen verantwoordelijkheid van de bewindvoerder met betrekking tot de financiële belangenbehartiging van de cliënt.

In aangelegenheden van verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding is de mentor bevoegd op te treden voor de cliënt en zorgbeslissingen te nemen, ook als dat geld kost.

De mentor houdt bij het nemen van besluiten rekening met de financiële mogelijkheden van de cliënt en met diens vroegere levenswijze.

Goed overleg met de bewindvoerder is nodig, om te voorkomen dat verplichtingen worden aangegaan zonder dat er geld beschikbaar is. De mentor overlegt met de bewindvoerder over uitgaven die voor de zorg, behandeling, verpleging en begeleiding van de cliënt gedaan moeten worden. De mentor houdt zich aan de richtlijnen van de bewindvoerder met betrekking tot de verantwoording van de kosten die gemaakt worden voor de cliënt.

Een onoverbrugbaar verschil van mening over de besteding van het geld legt de mentor voor aan de kantonrechter.

Houding ten opzichte van de Regionale Stichting Mentorschap (RSM) en de kantonrechter

9. De mentor is zich bewust van het feit dat hij zijn taken uitvoert op grond van het mandaat waarin aan hem alle bevoegdheden behorend bij een mentorschap zijn overgedragen door de benoemde stichting.

De mandaatverlening houdt in dat zowel de RSM als de individuele mentor bevoegd zijn als wettelijk vertegenwoordiger voor de cliënt te handelen.

Dit betekent ook dat de mentor zijn handelen transparant moet maken zodat de RSM, indien nodig, haar bevoegdheid ook kan uitvoeren. Het cliëntdossier is hierin heel belangrijk en leidend. De mentor verplicht zich dit bij te houden in het digitale systeem: Het Dossier.

10. De mentor is bereid om zijn handelen en keuzes, bij het nemen van besluiten of in het geval van een geschil, toe te lichten aan de coördinator en indien nodig aan de kantonrechter en hierop te reflecteren.

De mentor evalueert regelmatig zijn functioneren met de coördinator en/of regio-ondersteuner en staat daarbij open voor begeleiding. Desgevraagd licht de mentor zijn handelen en keuzes, gemaakt binnen het overeengekomen mandaat, toe. De mentor staat open voor feedback en betreft die bij zijn besluitvorming.

Waar mogelijk werkt de mentor mee aan feedback voor andere mentoren en medewerkers van de RSM, waar dat het functioneren van de mentoren en de organisatie kan bevorderen.

11. De mentor werkt mee aan de nodige verantwoording aan de kantonrechter die het mentorschap heeft ingesteld.

De mentor houdt bij wanneer hij de cliënt heeft bezocht en wat hij voor hem gedaan of besloten heeft. Hij werkt mee aan de rapportageverplichtingen die de RSM en de mentor hebben jegens de kantonrechter.

De mentor is verplicht om aan de oproeping van de kantonrechter gehoor te geven.

In overleg met de coördinator, kan de mentor vragen voorleggen aan de kantonrechter.